STUDIJSKA BIBLIOTEKA

LJUBLJANA

Št. 11 Poštnina poračunjena (C. C. con la posta) V Trstu, v petek 13. januarja, 1928. - Leto VI. Posamezna številka 30 cent. Letnik LIII

List izhaja vsaki dan zjutraj razen ponedeljka. Naročnina: za 1 mesec L 8.—, 3 mesece L 22.—, [illegible] L 38.—, celo leto L 75.—, v inozemstvo mesečno L 6.50 več. — Po[illegible] 30 st. — Oglasnina za 1 mm prostora v širokosti 1 kolo[illegible] trgovske in obrtne oglase L 1.—, za osmrtnice, zahvale, [illegible] L 1.50, oglase denarnih zavodov L 2.—, [illegible] prvi strani L 2.—

EDINOST

Uredništvo in upravništvo: Trst (3), ulica S. Francesco d'Assisi 20, Telefon 11-57. Dopisi naj se pošiljajo izključno uredništvu, oglasi, reklamacije in denar pa upravništvu. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Last, založba in tisk Tiskarne «Edinosti». Poduredništvo v Gorici: ulica Giosuè Carducci St. 7, I. n. — Telef. št. 322. Glavni in odgovorni urednik: prof. Filip Peric.

Kdo bo zmagal — Sloan ali Ford?

Vsakdo, ki se upa nadkriliti Henryja Forda v izdelovanju avtomobilov, postane znamenita oseba v svetovni proizvodnji. Morda ni znano vsakemu, a dejstvo je, da je Alfred P. Sloan mlajši, predsednik ameriške družbe General Motors Corporation, neoporečno porazil Forda v tem oziru. Resnica pa je, da je Fordov avto na cesti že osemnajst let in da je bil v svojih «najlepših letih» daleč pred vsemi drugimi.

Resnica je na drugi strani tudi, da je Sloan z največjo naglico vrgel na «trgovsko fronto» svoje avtomobile v kritičnem trenutku. Dosegel je Forda, pretekel ga je in ga končno pustil daleč za seboj. Toda tekma še ni končala — Ford se je ustavil, da premenja avtomobile, kakor premenja biciklist razpočen gumijev obroč. Njegovi avtomobili so že premenjani in sedaj bo pritisnil z nogo na vzvod in tekma se bo nadaljevala.

Naj reče Sloan kar hoče, dejstvo je, da se je zapletel v boj z največjim bojevnikom na svetu in da bo zaradi tega njun spopad nekaj nepopisnega. Kdo med njima bo postal avtomobilski kralj sveta? Alfred Sloan je danes avtomobilski kralj — pa se bo vzdržal na prestolu? Leta 1921. je njegova družba (Gen. Motors Corp.) prodala za tristo milijonov dolarjev avtomobilov — leta 1926. pa za polnih tisoč in šestdeset milijonov dolarjev. V teku treh let so delnice te korporacije poskočile na svoji vrednosti za 480%. Od vsakih petih avtomobilov, ki so bili v letu 1927. prodani v Zedinjenih državah, sta bila dva od Sloanove korporacije.

Ko je Ford opazil, da so začeli njegovi avtomobili pešati v tekmi, je sklenil jih premenjati. To delo je dovršil z znatnimi in vsega upoštevanja vrednimi stroški. Najprej je izdelovanje tistih avtomobilov, ki jih vsi poznamo, ustavil za dobo šest mesecev. To pomeni, da se je moral odpovedati dobičku, ki bi znašal okoli petdeset milijonov dolarjev za tisto dobo. Dalje je bilo potreba instalirati nove stroje v njegove tovarne in prenoviti nekatere stare. To je tudi precej, kajti že v letu 1922. je imel v svojih delavnicah stroje, ki so bili vredni sto milijonov dolarjev. Nekateri so izračunali, da stane Forda vsa premenjava približno en milijon dolarjev na dan, toda ti računi so najbrž pretirani.

Pa naj bo kakor hoče, premenjava se je zgodila in danes je Ford vrgel na trg nove avtomobile, katerih cena gre od 380 do kakih šesto dolarjev za avto. Prejšnjim «fordom» so pravili Amerikanci «pločevinaste Lize», novim pa priznavajo, da so zares avti. Stari «fordi» so izgubili ves ugled — ljudje, ki so sedeli v njih, so gledali v tla, ker jih je bilo sram. Novi so pa tako praktična, tako lepa za oko, tako udobna in naposled tako cenena vozila, da so mahoma vzbudila občudovanje vsega sveta. Trg s starimi fordi je končal — prijatelj nam piše iz Amerike, da dobite «plehnatih Liz» tam kolikor jih hočete, če plačate za vsako — petindvajset dolarjev! Pa še bolj po ceni bodo menda.

Tak je sedaj položaj. Tekma Sloan-Ford se je začela znova. Zanimiva je toliko, da jo opazuje ves svet. Kakšen bo boj teh dveh gospodov? Jasno je, da bo imel obliko mrzličnega iskanja odjemalcev. Siloviti bodo njuni spopadi na tem polju.

Predočiti si moramo še eno dejstvo: Amerika je z avtomobili takorekoč nasičena. En avto pride na vsakih pet prebivalcev. To je višek — preko te točke ne pojde več daleč. To pa pomeni, da bo v Ameriki odslej prodanih samo toliko avtomobilov, kolikor se jih sproti izrabi. Zunanji avtomobilski trg je pa napram ameriškemu malenkosten, kajti upoštevati moramo tudi ogromnost te industrije. Iz vsega tega sledi, da je avtomobilska industrija kot celota tudi prišla do viška svojega razmaha. Nastopil bo konkurenčni boj med različnimi družbami. Zdaj ne gre več za to, da se najdejo novi odjemalci, ker jih ni več; zdaj je važno le vprašanje, kdo si bo obdržal stare! Navidezno novi odjemalci, ki si jih neka družba pridobi, niso dejanski novi, nego so odvzeti drugim družbam. Z drugimi besedami: uspeh ene družbe pomeni izgubo pri drugi. To dejstvo pa odpre pot konkurenčnemu boju, v katerem bodo slabejše družbe podlegle.

Sloan to dobro ve. On pravi: «Vprašajte povprečnega človeka, kakšno je danes splošno stanje avtomobilske industrije, in dejal vam bo, da je v najsijajnejšem dvigu in procvitanju. Dejstvo pa je, da se industrija že štiri leta ne dviga več. Danes je docela ustaljena. Kar se danes dogaja, je le prelivanje trgovine od ene družbe na drugo.»

To je torej tista resnica, ki smo jo povedali zgoraj. Živele bodo najkrepkejše in najsposobnejše družbe, ostale bodo samo životarile še nekaj časa in potem ugasnile. Ljudje pošiljajo svoja naročila tja, kjer se nadejajo dobiti največ vrednosti za vsak plačani dolar.

Taka je situacija, ki se stavlja pred oba velika borilca. Kdo bo zmagal — Ford ali Sloan? Prav kmalu bomo videli to.

F. M.

Zborovanja pokrajinskih vodstev

fašistovske stranke bodo sklicana v kratkem

RIM, 12. Glavni tajnik fašistovske stranke je sklenil sklicati zboravanja pokrajinskih vodstev stranke, na katerih jim bo pojasnil delovanje in program stranke tekom novega leta ter dal natančna navodila o izvedbi konsolidacije v stranki in o vpisovanju novih članov. Končno jim bo obrazložil tudi sodelovanje fašistovske stranke z državnimi oblastmi na sindikalnem, gospodarskem in na mladinsko-vzgojnem polju.

Najprej bo sklicano zborovanje pokrajinskih vodstev v severni Italiji. To se bo delilo na dva dela. Prvo zborovanje se bo vršilo dne 16. t. m. v Bologni, drugo, katerega se bodo udeležila pokrajinska vodstva iz Lombardije, Pijemonta, Ligurije in Julijske Krajine, pa se bo vršilo najbrž 21. t. m. v Milanu.

Sprejem afganistanskega kralja

v Vatikanu

RIM, 12. Davi, kmalu po 11. uri, so se ustavili pred Grand Hotelom papeževi avtomobili, s katerimi se je imel afganistanski kralj s svojim spremstvom odpeljati v Vatikan, in ko so nato spet prispeli na dvorišče sv. Damasa, je zaigrala godba palatinske garde najprej afganistansko, potem pa papeško himno. Na tem dvorišču so sprejeli kralja Amana Ullaha Khana mnogi vatikanski dostojanstveniki. Ko je kralj vstopil v prestolno dvorano, se je globoko poklonil papežu, ki mu je odkazal mesto poleg prestola. Po 25-minutnem razgovoru, kateremu je prisostvoval samo tolmač, je bilo uvedeno v dvorano kraljevo spremstvo, ki se je papežu predstavilo.

Nato je posetil afganistanski kralj še papeževega državnega tajnika kardinala Gasparrija, ki mu je ob 14. uri povrnil obisk v Grand Hotelu. Popoldne se je afganistanski kralj spet povrnil v Vatikan, kjer si je ogledal baziliko in vatikanske zanimivosti.

Sestanek osrednjega medsindikalnega odbora

RIM, 12. Davi se je sestal pod vodstvom on. Turatija v palači Littorio osrednji medsindikalni odbor. Po daljši razpravi o sindikalnem položaju v posameznih pokrajinah se je odbor bavil z delovanjem pokrajinskih medsindikalnih odborov v zadevi ugotavljanja in d[illegible]evanja cen. Iz razprave je [illegible]idno, da bi bilo umestno razširiti tozadevno delovanje odborov tudi na druge življenjske potrebščine in na nekatera neobhodno potrebna oblačila.

Sovjeti proti Piju XI

Obdolžujejo ga, da je podpiral protibolševiško gibanje

RIM, 12. List «Brillante» pravi, da je v stanu poročati, kako je prispela v Vatikan obsodba, izrečena s strani sovjetske vlade proti papežu Piju XI.

List piše, da je obsodba prispela po pošti v priporočenem pismu, ki je bilo naslovljeno osebno na papeža. Listino so podpisali višji predstavniki pravoslavnega Sinoda in boljševiški poglavarji Rikov, Stalin ter drugi.

Proti papežu je bila izrečena obsodba, ker da je gmotno podpiral protiboljševiško gibanje.

Pij XI. je pismo pokazal vsem članom svetega kolegija, nakar je obsodba romala v vatikanske arhive, kjer se bo hranila kot zgodovinska listina.

Vprašanje prijateljske pogodbe

med Italijo, Francijo in Jugoslavijo

Pojasnila sen. Contarinija

RIM, 12. Kot smo poročali, je priobčil pred nekaj dnevi «Echo de Paris» članek izpod peresa Pertinaxa, v katerem je francoski novinar govoril o pretveznih ponudbah, ki bi jih naj bila v letu 1923. Italija stavila Franciji glede sklenitve prijateljske pogodbe med Italijo, Francijo in Jugoslavijo. «Giornale d'Italia» je to trditev odločno zavrnil, češ da v letu 1923. Italija ni stavila nikake take ponudbe Franciji. Pred nekaj dnevi pa je Pertinax spet ponovil to svojo trditev ter je navedel v podkrepitev nove in natančnejše podatke.

Ker se je Pertinax v svoji trditvi skliceval tudi na takratnega glavnega ravnatelja ministrstva za zunanje zadeve senatorja Contarinija, ki je baje stavil ono ponudbo, je zaprosil ravnatelj rimskega «Giornale d'Italia» Virginij Gayda senatorja za pojasnila, da jih objavi v svojem listu. Senator je napisal članek.

Po kratkem uvodu, v katerem pojasnjuje, da prekine svoj molk, ki se ga je oprijel za dobo več let z ozirom na delikatnost njegove nekdanje službe, ker upa, da bodo njegova pojasnila morda ustavila polemiko, katere ciljev in koristi nikakor ne more razumeti, izjavlja senator:

«Pa naj so se razvijale stvari kakorkoli, je docela netočno govoriti o predlogih za pogodbo med tremi državami ali pa o izostalem sprejemu te ponudbe s strani Italije ali s strani Francije pred koncem leta 1925., kajti formalni razgovori za uresničenje italijansko-francosko-jugoslovenskega sporazuma so, kakor sledi jasno in neoporečno iz dokumentov, se pričeli šele tekom januarja 1926. leta. Prejšnja pogajanja in tudi ona v dobi od avgusta 1923. do januarja 1924., na katere se nanaša članek v listu «Echo de Paris», niso nikdar imela niti oficielnega niti točno označenega značaja. Zato se smejo smatrati edinole kot predhodna izmenjava nazorov v svrho ugotovitve, če bi bilo ali ne bilo umestno, pričeti v to svrho praktična pogajanja.»

K temu osnovnemu pojasnilu je senator Contarini dodal še nekatere druge podatke, v katerih pojasnjuje takratno stanje odnošajev med Italijo in Francijo, ki so bili prijateljski in ki so se hoteli takrat, kakor se hočejo tudi sedaj, ko so postali bolj napeti, še bolj poglobiti. V to svrho pa je bilo treba urediti razna sporna vprašanja, ki so delala skrbi italijanskemu javnemu mnenju. Med temi vprašanji je bilo tudi to, da namreč podpira Francija Jugoslavijo v njenem odporu proti ugodni rešitvi reškega vprašanja. Tako je bila sprožena misel, da bi se dalo to nesporazumljenje odstraniti potom pogodbe med vsemi tremi državami, ki bi vzpostavila v splošnih medsebojnih odnošajih teh držav neke vrste kontrolo.

Senator Contarini je dodal k tem pojasnilom naposled še opazko, da mu ni točno znano, da bi bil Poincaré najprej nasproten, pozneje pa naklonjen tapim predlogom, kajti vsa zadeva ni zadobila nikoli jasnega obrisa in točno določene oblike. Nasprotno, senator se spominja, da je prevladovalo mnenje, da bi bilo takrat zmotno vezati rimsko pogodbo, ki se je nanašala predvsem na odnošaje med Italijo in Jugoslavijo, s takim dogovorom, ki bi utegnil izzvati v italijanskem javnem mnenju vtis, ki bi bil popolnoma nasproten onemu, ki se je hotel doseči.

Pred ponovnim podaljšanjem odpovednega roka italijansko-jugoslovenske pogodbe?

RIM, 12. «Giornale d'Italia» prinaša že znano vest iz Beograda, da sta Italija in Jugoslavija sklenili podaljšati za šest mesecev rok za odpoved pogodbe, ki bi imela zapasti 27. t. m. K tej vesti dodaja rimski list naslednjo opazko: «Iz zajetih informacij sledi, da se general Bodrero in jugoslovenski zunanji minister v Beogradu resnično pogajata, da bi se že doseženo podaljšanje roka, predvidevanega v italijansko-jugoslovenski pogodbi z dne 27. januarja 1924., spremenila v toliko, da bi se rok podaljšal za nadaljnjih šest mesecev.»

Zaključitev procesa proti „mafiji"

Stroge obsodbe

TERMINI IMERESE, 12. Včerej se je končal proces proti 154 obtožencem s Sicilije, obtoženim, da so se združili v zločinsko tolpo in strahovali prebivalstvo Madonij. Proces je trajal tri mesece in sedem dni.

Sedem obtožencev je bilo obsojenih na dosmrtno ječo, na trajno izključitev od vseh javnih služb in na izgubo očetovskih pravic. Obsojenci so: Andaloro Nikolaj, Palazzolo Peter, Angilello Santi, Salerno Mauro, Albanese Anton, Albanese Peter, Izidor Franco. Osem obtožencev je bilo obsojenih na 30 let ječe, 5 obtožencev na ječo od 20 do 25 let, 43 obtožencev na ječo od 10 do 20 let; vsi ostali obtoženci so dobili po 4 do 10 let ječe, razun petih, ki so bili obsojeni na ječo od enega do treh let, in sedem drugih, ki so bili oproščeni, kakor je predlagal državni pravdnik.

S tem se je začelo energično čiščenje Sicilije, kakor ga je bil obljubil načelnik vlade on. Mussolini v Palermu, ko je dejal, da bodo oblasti neusmiljeno zatrle onih par stotin zločincev, takozvano mafijo, ki je strahovala in spravljala ob dobro ime štiri milijone pridnega, delovnega ljudstva.

Morilec poslanca Casalinija pred najvišjim sodiščem

RIM, 12. Kasacijsko sodišče bo jutri razpravljalo o prizivu, ki ga je vložil državni pravdnik proti pravoreku porotnikov v procesu proti morilcu fašistovskega poslanca Casalinija komunistu Ivanu Corviju, ki je bil, kakor znano, oproščen radi popolne duševne omejenosti. Za razsodbo kasacijskega sodišča vlada precejšnje zanimanje. Predsedoval bo eksc. Bianchi. Corvija bo tudi pred najvišjim sodnim dvorom zagovarjal on. Cassinelli.

Pisatelj Pitigrilli aretiran

MILAN, 12. «Popolu d'Italia» poročajo iz Turina z datumom 11. t. m.:

Nocoj se je v mestu razširila vest o aretaciji dr. Dina Segrè-a, znanega v književnem svetu pod psevdonimom Pitigrilli. Aretacijo je danes predpoldne izvršila milica in aretirani je bil tekom popoldneva odveden v novo jetnišnico. Radi razumljive rezerviranosti oblast do sedaj še ni sporočila vzroke aretacije.

Pred pogajanji za prijateljsko in arbitražno pogodbo med Jugoslavijo in Grčijo

ATENE, 11. Neki tukajšnji list poroča, da je vlada pripravljena skleniti z jugoslovensko vlado prijateljsko in arbitražno pogodbo, toda šele po ureditvi gospodarskih vprašanj, ki se sedaj rešujejo pri pogajanjih med obema državama. Povrhu pa bi morala staviti tozadevno ponudbo jugoslovenska vlada ali pa bi morala vsaj manifestirati, da je istotako pripravljena načeti taka pogajanja.

Bolgarska vlada ne bo rekonstruirana

SOFIJA, 11. Pred časom je pretila bolgarski vladi kriza in v političnih krogih se je že napovedoval padec Ljapčeva, ki bi mu imel slediti sedanji predsednik bolgarskega sobranja. Danes je ministrski predsednik Ljapčev dementiral vse vesti, ki so se pojavile v bolgarski javnosti in drugod, da se bo namreč bolgarska vlada rekonstruirala.

Jugoslovenske železnice

Poročilo ministra Milosavljevića v finančnem odboru

BEOGRAD, 12. Danes dopoldne je finančni odbor pričel razpravljati o proračunu ministrstva za promet. Minister general Milosavljević je podal tozadevno poročilo. Proračun prometnega ministrstva znaša 2 milijardi 582 milijonov 500.000 dinarjev. Tekom bodočega proračunskega leta bodo zgrajene proge Kragujevac - Kraljevo, Prokuplje-Kuršumlja, Krapina-Rogatec in Bakar-Kraljevica v skupni dolžini 103 km normalnega tira. Razen tega bo izročenih v promet 56 km ozkotirnih železnic.

Od osvobojenja dalje je bilo izmenjanih za 270 milijonov dinarjev novih tirov. V vrednosti 10 milijonov švicarskih frankov, ki jih bo Jugoslavija dobila od Poljske za tobak, se bo pričela gradnja novih železnic v dolžini 295 km. Tračnice se bodo izmenjale po vsej progi Split-Šibenik-Knin. Popravljena bo proga Borovnica-Rakek. Strojev je dobila Jugoslavija v poslednjem letu 70 za normalne tire, nadalje 109 potniških vozov in 369 tovornih vozov za normalne tire, za ozke tire pa 9 potniških in 739 tovornih vozov.

Minister je podal nato obširen pregled železniškega omrežja in prog, katerih gradnja je bila projektirana. Od 1919. do danes je bilo v vsej državi zgrajenih skupno 517 km novih normalnotirnih prog, ozkotirnih pa skupno 800 km. Na podlagi uredbe v smislu pooblastil finančnega zakona je bilo projektiranih še nadaljnjih 995 normalnotirnih prog in ravno toliko ozkotirnih. Skupni gradbeni načrt predvideva 1772 km novih prog. Od teh se je začelo graditi že 352 km, za nadaljnjih 504 km so gradbena dela že razpisana, za ostanek, katerega gradnja je projektirana, pa se v ministrstvu izdelujejo načrti.

Po govorih opozicionalnih poslancev je bila seja zaključena. Razprave se jutri nadaljujejo.

Kongres jugoslovenske demokratske stranke

BEOGRAD, 12. Danes dopoldne se je vršila seja glavnega odbora demokratske stranke, ki je bila tem važnejša, ker so se na njej sprejeli zelo važni sklepi z ozirom na jugoslovensko notranjo politiko, in govori, ki se bodo ponovili na kongresu demokratske stranke 15. in 16. t. m.

Zaključitev zasedanja izvrševalnega odbora mednarodne dijaške zveze

LJUBLJANA, 12. Danes je bilo zaključeno zasedanje izvrševalnega odbora mednarodne dijaške zveze s slavnostnim koncertom, ki ga je priredil odboru v Unionu svet slušateljev ljubljanske univerze.

Politične beležke

Kateri prazniki se smejo proslavljati v sovjetski Rusiji?

Sovjetska vlada je odredila, da se morajo leta 1928. praznovati v Rusiji sledeči prazniki: Dan 1. januarja (novo leto); 22. januarja (obletnica revolucije za časa rusko-japonske vojne leta 1905.); 18. marca (dan pariške komune); 1. maja (dan internacionale); 7. in 8. oktobra (obletnica komunistične revolucije v Rusiji); 1. julija (dan proglasitve ustave Z. S. S. R.); na dan 8. marca, ki je mednarodni dan delavcev, se skrči delovni urnik za dve uri.

Cerkveni prazniki se v Rusiji uradno ne praznujejo, vendar pa se v teh dneh ne dela, ker namreč obstoja odlok, ki določa te praznike «dneve odmora». Ti dnevi so: 14., 15. in 16. aprila (velika noč); 24. maja (Kristusov vnebohod); 4. junija (praznik sv. Trojice); 6. avgusta (vnebovzetje); 25. in 26. decembra (božič).

Razlike med cerkvenimi in revolucionarnimi prazniki so sledeče: povodom cerkvenih praznikov se ne prirejajo uradne svečanosti in delovni dan traja celih 8 ur, dočim ob revolucionarnih praznikih delovni dan ne sme trajati več nego 6 ur.

Velike poneverbe pri nemških vojnih dajatvah

V torek je francosko finančno ministrstvo razglasilo, da so se ugotovile pri nemških vojnih dajatvah, ki so se dajale Franciji, velike poneverbe. Nemški in francoski veleindustrijalci so se sporazumeli v tem, da bodo nemški industrijci pošiljali v resnici mnogo manjše množino blaga, kot bi morali po Dawesovem načrtu. Tako se je tudi dogajalo in dobiček, ki je narasel doslej že do ogromne svote v denarju, so si francoski in nemški industrijci med sabo razdeljevali.

Še tistega dneva je bila po nalogu francoskega finančnega ministra uvedena preiskava. Preiskovalni sodnik je pričel z vnemo svoje delo in se je lotil več zadev, pri katerih so se ugotovili znaki onih sleparskih manevrov nemških in francoskih kapitalistov. Sleparije so bile izvršene tudi pri dajatvah, ki jih je plačevala Nemčija Franciji v gotovini.

Listi poročajo, da se suče na ta način prisleparjena svota okrog dvesto milijonov frankov. V zadevo je bilo zapletenih kakih 12 oseb, ki jih je policija že izsledila in ki prebivajo v Parizu Strassbourgu, Schlettstadtu in Besançonu. Posebno veliki so bili dobički industrijalcev tudi radi tega, ker so pri tem izrabljali predvsem dejstvo, da so nemške dajatve proste vsake carine.

DNEVNE VESTI

Pristojbine in dovoljenja za mline

Da se preprečijo zmote v tolmačenju določb o plačevanju pristojbin za dovoljenje mletja žita, je dalo ministrstvo za nacionalno gospodarstvo v sporazumu s finančnim ministrstvom posebna navodila. Ta pravijo, da bodo pristojbine, ki so že bile ali še ne bile plačane v svrho dosege začasnega dovoljenja, veljale za celo leto 1928. Isto dobo bodo imela veljavo tudi začasna dovoljenja. Mlinarji, ki ne plačajo pristojbine v teku tega meseca, bodo morali plačati pozneje poleg pristojbine še globo, ki znaša trikratno pristojbino.

Opozarjajo se prizadeti nadalje, da se bo pri onih mlinih, za katere je začasno dovoljenje že izdano ali se še izda, izvršiti izravnava pristojbine, ako se na podlagi ugotovitev ustanove «Associazione nazionale per la prevenzione degli infortuni» izkaže, da spajo mlinske naprave v drugo kategorijo namesto v ono, za katero je bilo izdano dovoljenje, ali če se spozna, da imajo mlini drugačno sposobnost, nego so jo prizadeti prijavili.

Nov lovski zakon

Kot je znano, je bil predložen poslanski zbornici načrt za nov lovski zakon. Lovska zveza po vojni priključenih dežel pa je poslala na ministra nacionalnega gospodarstva prošnjo, v kateri izraža željo vseh tukajšnjih lovcev, da bi ostal za tukajšnje pokrajine še vedno v veljavi stari lovski zakon, četudi morda nekoliko zboljšan in popravljen. Minister je na to prošnjo odgovoril. V odgovoru pravi, da se mu zdi potrebno obvestiti, da načrt lovskih zakonov, po katerih naj bi se ustanovile lovske komisije in lovske družbe ter bi se tako spremenil in zboljšal lovski zakon od 24. junija 1923, ne velja po členu 42. imenovanega zakona za nove pokrajine.

Rokodelci, ki ne potrebujejo dovoljenja za trgovanje in oni, ki ga potrebujejo

Po novih določbah od strani pristojnega ministrstva ni potreba, da si nabavijo dovoljenje za izvrševanje svoje obrti in plačajo kavcijo oni rokodelci, krojači, modistinje, čevljarji itd., kateri delajo le po naročilu svojih klijentov in uporabljajo v ta namen surovine, kupljene pri trgovcih.

Morejo si pa nabaviti potrebno dovoljenje in izplačati primerno kavcijo one krojačnice, modni saloni, čevljarnice itd., ki prodajajo na drobno in naravnost občinstvu, čeprav v zelo majhnem obsegu, surovine, ki so potrebne za njih industrijo.

Rokodelci, ki so vrnili svoječasno kavcije in jih po zgoraj navedenem novem odloku niso več dolžni polagati, jih lahko dvignejo, in sicer zgolj na podlagi «nulla osta» od županstva in navadnega uradnega pisma na «Cassa depositi e prestiti» in na odgovarjajoče finančne intendance, ne da bi morali iskati še kakega dovoljenja pri kakih tozadevnih komisijah ali pa prefektu.

Nova knjiga o smučkanju

Te dni je bil predan v tisk prvi veliki italijanski spis o tehniki in sportu smučkanja. Knjigo je spi-

sal inženir Piero Ghiglione, ki je v tem delu zbral kot navdušen hribolazec in prijatelj gor vse svoje dolgoletne izkušnje. Knjiga obsega nad 200 strani in je ilustrirana z 250 slikami in kinematografičnimi posnetki. Za to delo, nad katerim je prevzel pokroviteljstvo Nj. kr. Vis. prestolonaslednik Humbert, se bodo brez dvoma zanimali vsi italijanski smučarji.

TRŽAŠKI BLAGOVNI TRG

Trst, 12. I. 1928.

Uradni cenik trga je bil danes sledeči:

Zelenjava: česen 120-140 L za stot; rdeča pesa za kuho 120, artičoke 50-80, L za 100 komadov; korenje 60-100 L za stot; cvetno zelje 60-100, navadno zelje 140 L za 100 glav; karfijol 70-120 L za kv.; vrzote 50-80, cikorija 30-80, čebula 90-100, sladki janež 70-110, ločike 40-400, krompir 70-85, paradižniki 300, radič 250-320, rdeči radič 220-400, radičeve sadike 70-160, sladka repa 40-60, kisla repa 80, zeleni šelen (sad) 140-240, špinača 100-150, «topinambour» 65-70, valerijana 300-400, bruseljske vrzote 450-480.

Sadje: pomaranče 35-45 L za zaboj, pomaranče 100-120 L za kv.; datlji 320, suhe fige 240, limone 20-34 L za zaboj; mandarini 100-260 L za kv.; jabolka 50-400, hruške 160-300.

Vse cene brutto per netto. Na drobno so cene za 20% višje.

Trg srednji.

Na sadnem delu trga so bile danes kupčije nekoliko živahnejše radi lepih količin pripeljanega blaga. Zelenjadni trg je bil enak trgu zadnjih dni.

Napredovalo je količinsko le zelje. Povpraševanje po njem pa ni odgovarjalo na trg pripeljanim količinam.

Rojstva, smrti in poroke v Trstu

(dne 11. januarja 1928).

Rojeni: 11.
Mrtvi: 15.
Poroke: 2.

Iz tržaškega življenja

Drama dveh mladih zaljubljencev - Par dni po smrti zaročenca, mu je hotela slediti v grob

Kakor smo poročali te dni, si je pretekli pondeljek vzel življenje 18-letni brivski pomočnik Guido Della Torre, ki si je v svojem stanovanju v ulici Ponte št. 5 pognal z revolverjem kroglo v srce. O vzrokih njegovega obupnega koraka se sprva ni vedelo nič gotovega, domnevalo se je pa, da je mladeniča gnala v prostovoljno smrt nesrečna ljubezen do neke mlade šivilje, 17-letne Brune Favretto, stanujoče v hiši št. 4 iste ulice. Da ta domneva ni bila brez podlage, bi se dalo sklepati po žalostnem dogodku, ki se je odigral včeraj popoldne v hiši, kjer je mladenič stanoval. Okoli 13. ure je namreč Favrettova obiskala mater pokojnega Della Torreja in ob tej priliki je z neko pretvezo stopila v sobo, kjer je njen nesrečni zaročenec na žalosten način končal dni svojega življenja. Čez nekaj časa, ko je ostala za hip sama, je mladenka odprla okno, se vzpela na podboj ter skočila z višine drugega nadstropja na ulico. Ljudje, ki so bili priča presunljivemu prizoru, so takoj priskočili na pomoč nesrečni mladenki in jo položili v neki javni avtomobil, s katerim je bila prepeljana v mestno bolnišnico. Tam je zdravnik ugotovil, da si je reva zlomila koljčne kosti ter najbrž zadobila tudi notranje poškodbe. Po prvi pomoči je bila mladenka sprejeta v kirurgični oddelek. Njeno stanje je nevarno, vendar pa imajo zdravniki upanje, da ji bo to pot smrt prizanesla. V tem slučaju pa se bo morala zdraviti najmanj dva meseca.

Poskušen samomor

Radi nevrastenije je sinoči sklenila zapustiti to trdo zemeljsko skorjo 22-letna Kristina Bole, stanujoča v ulici Montfort št. 6. Svoj obupni naklep je skušala doseči s tem, da je okoli 18. ure sedla v kuhinji na ognjišče, odprla pipo plinovo napeljave ter čakala, da je plin zaziblje v večni sen. Toda potovanje na oni svet ji je preprečila tašča, ki je k sreči kmalu potem prišla v kuhinjo in na mah uganila, kaj se godi. Starka je takoj odprla okno ter nato potegnila že napol nezavestno snaho z ognjišča. Pri tem je Boletova, ker njena rešiteljica ni imela dovolj moči, da bi jo pridržala, padla ter se nekoliko ranila na glavi. — Zdravnik rešilne postaje, ki je bil telefonično poklican na lice mesta, ji je podal potrebno pomoč ter jo spravil iz vsake nevarnosti. — Nato je bila Boletova prepuščena domači negi. Opomogla si bo v par dneh.

Voznikova nezgoda

Ko je 41-letni voznik Gaetano Lamacchia, stanujoč v ulici Rigutti št. 8, sinoči okoli 18. ure končal svoje delo v prosti luki, je odpregel svoja konja ter se odpravil proti domu. Ker je imel na razpolago kar dva konja, se mu je zdelo neumno, da bi šel peš; zato je enega konja zajezdil in hajdi v lahkem trabu proti mestu. Toda medpotoma je moral mož izkusiti, da ima ježa tudi slabe strani. Ko je namreč prijezdil v ulico Mazzini, se je konj spodrsnil na kamenitem tlaku in padel. Z njim je seveda padel tudi Lamacchia in sicer tako nesrečno, da je obtičal z levo nogo pod kljusetom ter si pri tem zlomil levo nogo v stopalu. Nesrečni jezdec je dobil prvo pomoč v mestni bolnišnici, kamor je bil prepeljan z nekim avtomobilom. Nato je bil na lastno željo prepuščen domači negi. — Zdraviti se bo moral kakih 6 tednov.

Razne nezgode

13-letni Vincenc Giacomini, stanujoč v ulici Crocifisso št. 6, je hotel včeraj popoldne ponesti k brusaču krivač, da mu ga nabrusi, kakor mu je naročil neki čevljar, ki mu je orodje izročil. Medpotoma se je deček pripognil, da bi nekaj pobral, toda pri tem se mu je krivač, ki ga je bil spravil v žep suknjiča, zapičil v prsa, tako da je siromak zadobil precej globoko rano. Njegovo vpitje je vzbudilo pozornost mimoidočih, ki so ga — ko so uvideli, za kaj gre — posadili v neki avtomobil, s katerim je bil prepeljan v mestno bolnišnico. Tam je nesrečni deček dobil prvo pomoč, nato je bil sprejet v kirurgični oddelek. - Ozdravil bo — če ne nastopijo kake komplikacije — v 10 dneh.

Sodne vesti

ZASEDANJE TRŽAŠKE POROTE

Dne 16. t. m. prične zasedati zopet tržaška porota. Na redu je sedaj šest obravnav. Prva med temi je obravnava proti detomorilki Juliji Schaffer. Brani jo bo odv. dr. Pompej Robba. Zaključi zasedanje obravnava proti številnim obtožencem, ki morajo odgovarjati radi roparskega umora, izvršenega na postaji v Prestranku.

Vodi poroto sodni odvetnik ekscelenca cav. Giambattista Ferri. Državni pravdnik bo odv. cav. Dessy. Zapisnik porote bo oskrboval sodni kancelist Zanetti.

Vesti z Goriškega

Goriške mestne vesti

Eno leto nove goriške pokrajine

Včeraj, na 12. januarja, je preteklo leto, odkar obstoja nova goriška pokrajina.

V tem letu je pokrajinska uprava — kakor je razvidno iz obračuna — izdala nad en milijon in pol za različne podpore v korist umobolnim, ubogim, sirotam, gluhonemim itd. Preko milijona presegajo tudi stroški, ki izvirajo iz plačevanja različnih upokojencev bivše goriške pokrajine, za oskrbo šolstva, za zidanje novega tehniškega inštituta, za katerega je predvidenih 3 milijone lir — ter fond za javna dela. Za liktorsko posojilo je pokrajinska uprava podpisala 100.000 lir. Potom tehničnega urada je skrbela za pokrajinske ceste, ki merijo 95.5 km. V ta namen je bilo izdanih v letu 1927. čez 700.000 lir. Napravili in izdelali so se v preteklem letu razni načrti za napeljavo in zgraditev velikih vojaških vodovodov v Vipavski dolini in na Krasu. V kratkem se bo pričelo delati na to, da se financirajo ta važna dela, od katerih zavisi tudi gospodarski povzdig kraške planote in Vipavske doline. V ta namen je bilo že izdanih okrog 20.000 lir.

Omeniti moramo tudi poljedelsko propagando v goriški pokrajini, postavitev pokrajinskih drevesnic, ki vsako leto dajejo različne vrste sadnih dreves. Nadalje živinorejsko propagando. V tem delokrogu je pokrajinski upravi pomagal zlasti kmetijski potujoči urad, kateremu prispeva letno pokrajina 53.800 lir. Za žitno bitko je izdala pokrajinska uprava 10.600 lir. S pomočjo kmetijskega urada je pokr. uprava vzdrževala letos 24 večernih šol za mlade poljedelce, organizirala natečaje z nagradami za najboljše hleve v idrijskem in tolminskem okraju in za zgraditev velikega sadovnjaka.

Določila je in bo tudi to določbo izvedla, da goriška kvestura prenese svoj sedež na trg Cavour, kjer se bo zgradilo novo poslopje. Sklenila je več najemninskih pogodb za orožniške vojašnice in postavila skoraj novo orožniško poslopje poleg goriškega tribunala.

Kar se tiče zdravstva se je na «cvetličnem dnevu» nabralo v zdravstvene namene okrog 50 tisoč lir. Pokr. uprava je nadalje izdelala načrt za poslopje za protituberkulozni odbor. Do sedaj sta obstojala dva taka odbora. Eden v Gorici, eden pa v Tolminu. V kratkem pa se ustanove tudi v Idriji in Ajdovščini. Več bolnih otrok je bilo v preteklem letu odposlanih v zdravstvene svrhe k morju, več bolnikov spravljenih na stroške pokrajinske uprave v bolnišnice, izdanih je bilo več podpor za različne reveže. Sklenilo se je tudi, da se postavi pokrajinski laboratorij za higijeno in razkuževanje.

Izdane so bile večje svote za javne podpore, za šolstvo, za vzdrževanje tehničnega inštituta, za obrtno in trgovsko šolo. Bil je določen tudi prispevek 46.000 lir za vzdrževanje goriškega muzeja. Predlagala se je ustanovitev državnega arhiva. Poleg tega so prispevki še za druge stvari, za socialna zavarovanja, za ponesrečence pri delu, za različne patronate, za knjižnice v zaporih, prispevki za različne svečanosti, Lego Nazionale, za goriški zrakoplov, za spomenik Robertu Luhru, za spomenik padlim vojakom na Krnu itd.

Vrh tega je pokr. uprava nakazala 2000 lir podpore pokrajinskemu sportnemu udruženju ter 150.000 lir za zgraditev velikega vsesportnega igrišča.

Goriški pokraj. gospodarski svet in II. vzorčni sejem v Tripolisu

V prostorih goriškega pokrajinskega gospodarskega sveta so se te dni sešli predstavniki največjih industrijskih družb ter Livij Pugliato kot predstavnik drugega vzorčnega sejma v Tripolisu, da bi razpravljali o tem, na kak način bodo oni prispevali za II. vzorčni sejem v Tripolisu, ki se bo vršil letos od 20. januarja do 10. aprila.

Pokrajinski gospodarski svet se je obvezal, da bo razširil propagando med onimi družbami goriško pokrajine, ki bi imele voljo razstaviti na vzorčnem sejmu vzorce svojih produktov ter sklenil tudi s prispevki olajšati stroške, ki bi jih evetuelno imeli.

Rojstva, smrti in poroke v Gorici.

V zadnjem tednu je bilo v Gorici rojenih 9 moških in 6 žensk. Skupno 15. Umrlo je 11 moških in 9 žensk. Vseh skupaj 20. Med umrlimi so tudi sledeči: Jožef Pavlin - 79 let, Matej Komjanc - 73 let, Frančiška Pavlin - 69, Ana Valentinčič - 62, Jožef Bensa - 68, Karmela Lutman - 16, B. Tabaj - 57, Mihael Qualig - 74, Karel Craibig - 59, Kirstina Zuzig - 41, Ignac Koritnik - 84, Ana Petniz - 11 mesecev, Jožef Gerin - 70 let.

Poročil se je Franc Terčič z Ivanko Drufovko.

Korijera trčila ob voz na šempaškem polju.

Potnikom, ki so se vozili včeraj zjutraj na korijeri iz Ajdovščine v Gorico, se je na šempaskem polju nudil prizor, ki je marsikoga za hip prestrašil. Po cesti, ki se vije po šempaski dolini, se je zibal voziček, na katerem so sedele tri osebe in pa domači prešiček, ki so ga peljali na sejem v Gorico. Bodisi, da je bil voznik, ki je vozil bliže levi kot desni strani ceste, zaverovan v pogovor svojih dveh sosedov, bodisi, da je v duhu prešteval denarce, ki jih bo izkupil za svoj domač pridelek, stvar je taka, da ni slišal za seboj korijere, ki je prihajala in trobila. Šofer se je, ko je videl, da se kmetič ne umakne, odločil, da se bo umaknil na desno stran in kmetiča prehitel. Ko pa je bil komaj nekaj metrov proč od voza, je kmet, ki je očividno šele tedaj zapazil za seboj korijero, zasuknil konja z vozom vred na desno, tako da se je postavil voz skoraj preko ceste. Šofer, ki radi prevelike bližine ni mogel več korijere ustaviti, jo je z vso silo zasukal na levo, tako da je prijel s sprednjim delom voz le ob strani ter na ta način preprečil skoraj neizogibno smrtno nesrečo. Sicer pa posledice sunka niso izostale. Voz se je kar razdvojil, osebe pa, ki so se nahajale na njem, so popadale na cesto. Prešiček pa je žalostno krulil v svojem košu. Vendar pa, razen razbitega voza ter nekoliko potolčene korijere, ni bilo večjih poškodb. Razen brezpomembnih prask se ni nobena izmed oseb, ki so se nahajale na vozu, občutno potolkle. Ne samo iz obzira do cestnih zakonov, tudi iz lastnih interesov — vozite vedno na desni!

Izpred sodišča

Naznanjeni so bili sodnijski oblasti in so se morali na goriškem tribunalu zagovarjati sledeči obtoženci: Marija Mozetič por. Gnezda iz Spod. Idrije, Franc Gnezda iz Idrije, Franc Jeram, star 24 let, iz Idrije, Matej Rupnik iz Dobračeve, ter Štefan Mlakar iz Otaleža. Obtoženi so bili, da so kradli v idrijskem rudniku živo srebro.

Na obravnavi sta bila prisotna le Gnezda in njegova žena Marija, pod katerih posteljo so orožniki našli steklenico živega srebra. Vsi ostali obtoženci pa so bili sojeni v kontumaciji, ker so — kot se morda naši čitatelji še spominjajo — zbežali iz idrijskih zaporov in izginili.

Obtoženca trdita, da sta nedolžna. Kradla nista živega srebra, pač pa sta ga od nekoga kupila. Tudi tatvina ostalih obtožencev ni dokazana.

Zato je sodišče vse ostale oprostilo, obsodilo pa le Gnezdo in njegovo ženo, ker sta kupila ukradeno živo srebro. In sicer Gnezdo na 7 mesecev zapora ter 350 lir globe, njegovo ženo pa na 6 mesecev ter 30 lir globe.

GRGAR

Ustavili so jih

Pri Fovškem Kalu so orožniki ustavili nekega Josipa Boštjančiča, starega 31 let, iz Grgarja, pri katerem so našli več vlomilnega orodja. V njegovi družbi se je nahajal tudi neki Franc Leban, star 27 let, že večkrat predkaznovan. Naznanili so jih sodnijski oblasti, ker so se jim zdeli sumljivi.

Reška pokrajina

IL. BISTRICA

Opozarjajo se vsi posestniki avtomobilov, kamjonov in motornih koles, da prinesejo svoje prometne knjižice in dovoljenja (patentine) g.u Moroni Ettore, in sicer v petek ob 1.30 v kavarno v Bistrici, da plačajo takso za l. 1928. Razen tega bodo dobili tudi ploščo, ki bo morala biti pritrjena na sprednjem delu vozila, da s tem dokažejo, da so plačali omenjeno takso. Do 20. t. m. lahko vozijo neovirano, potem pa so podvrženi vsem globam in drugim posledicam.

RAZNE ZANIMIVOSTI

Angleški pisatelj umrl.

V svoji vili v Dorsetshire-ju je umrl angleški pisatelj Thomas Hardy. Dočakal je visoko starost 87 let. V mladih letih je bil arhitekt, toda kmalu je opustil ta poklic, odkrivši v sebi pisateljsko žilo. Spisal je številne romane, toda vse preveva tragičnost in skrajna otožnost. S svojimi romani si je priboril svetovni sloves.

Nenavaden verski obred

V Osaki na Japonskem so se vršili slovesni žalni obredi za duše «pokojnih muh». Ta nenavaden žalni obred je zaukazal eden med vernejšimi budisti, dr. Imazu, ki je izumil posebno in dobro učinkujoče sredstvo za uničevanje tako nadležnih in škodljivih muh. Dr. Imazu je postal s tem svojim izumom zelo bogat. Nenadoma ga je pa začela peči vest, da je povzročil toliko in toliko milijonov žrtev in pokončal toliko živalic, zato je sklenil prositi te žrtve oproščenja v zaukazanem obredu, ki je nanj povabil duhovnike, časnikarje in prijatelje. Povabljeni duhovniki so dobili za svoje sodelovanje plačilo, časnikarji in prijatelji pa so bili po «črni maši» povabljeni na žalno pojedino v vilo dr.ja Imazu-ja.

Ameriško bogastvo.

V letu 1927. so posodile Zedinjene države Sev. Amerike Evropi 885 milijonov 310 tisoč dolarjev (16 milijard, 321 milijonov lir), Kanadi 475,453.000, Južni Ameriki 472,202.000, Srednji Ameriki 121 milijonov 960 tisoč, Japonski, Kitajski in Filipinskim otokom 41,477.000, drugim državam 188 milijonov dolarjev; skupaj dve milijardi 184 milijonov dolarjev (41 milijard in pol lir). Odplačila in obnovitev starih dolgov so znašala v l. 1927. 182,500.000 dolarjev, tako da znaša čista vsota posojil v l. 1927. nad dve milijardi dolarjev (približno 38 milijard lir).

Med poroko v smrt.

V Kutnem na Poljskem se je vršila v tamošnji sinagogi židovska poroka. Nenadoma se prikaže mladenič, bivši zaročenec neveste, izvleče iz žepa revolver in preden so mu mogli zabraniti navzočni gostje in sorodniki dejanje, je ustrelil nevesto in ženina, ranil starše nevestine in si pognal končno zadnjo kroglo v glavo, da je padel mrtev na tla.

Sestava kardinalskega zbora

Fizijonomija tega svetega kolegija se je po zadnjem konzistoriju v toliko izpremenila, da je med njimi ravno polovica Italijanov in polovica inozemcev, 33 je namreč vsakih. V minulem letu je umrlo sedem kardinalov in sicer štirje Italijani (Cagiano di Azevedo, Lualdi, Ramuzzi in Bonzano) in trije inozemci (Oger Czernoch, Španec Regy Casanova in Irec O'Donnel). Poleg tega se je v minulem letu umaknil iz kolegija kardinal Billot in se vrnil v samostan. Odpadlo je torej osem kardinalov. Od teh praznih mest, so se le štiri zopet zasedla in sicer s štirimi inozemci. Od sedaj živečih kardinalov so trije, ki jih je imenoval še papež Leo XIII., in sicer Vannutelli, Nava in Skribenski. Najstarejši med kardinali je Vannutelli, ki je dosegel pred kratkim 92. leto, najmlajši pravkar imenovani ogrski primat, ki šteje komaj 43 let. Število kurijskih kardinalov t. j. onih, ki žive v Rimu in ki sodelujejo pri papeški osrednji vladi v raznih kongregacijah, znaša 33. Od teh je 27 Italijanov in šest inozemcev (en Francoz, en Anglež, en Holandec, en Španec in dva Nemca.)

Visoka drevesa.

Poleti 1925. se je odpravil angleški raziskovalec stotnik P. H. Fawzett s svojim sinom Johnom in svojim prijateljem Rimmelom v osrednjo Brazilijo, da ugotovi tam «zibelko človeške civilizacije.» Prepričan je bil, da dobi v notranjosti Brazilije potomce starega plemena, ki je pognalo že pred več tisočletij elemente tehnične civilizacije t. j. uporabo pare in elektrike. Od tedaj ni došla o učenjaku nobena vest med svet in zdelo se je, da je ta mala družba podlegla nevarnostim pragozda. Pred meseci se je vozil brazilijanski raziskovalec Caurteville s svojim avtomobilom po neraziskanih krajih Brazilije. Nenadoma sreča ob robu pragozda Rimmela, ki ga je takoj peljal do taborišča k Fawzettu insinu. Brazilijancu je izjavil Anglež, da se ne vrne več v Evropo, da se mu je mogočna narava sredi orjaškega pragozda tako prikupila, da je ne zamenja več za življenje v tesnem mestu. Obenem je povedal Brazilijancu, da je odkril v osrčju Brazilije vrsto dreves, ki je v resnici «naravno čudo», in ki presega dobršno dosedaj najvišja drevesa, tako zvana eucalyptus amygdalina, ki dosežejo višino 150 metrov. Višina teh pravkar odkritih dreves znaša povprečno od 180 do 200 m. Ko se je vrnil Courteville v Rio de Janeiro, je sporočil listom in botaničnemu oddelku tamošnjega vseučilišča o velikanskih drevesih, ki rasto v Braziliji.

Dobrosrčen vlomilec.

V Milanu je vdrl vlomilec v stanovanje nekega krčmarja. V sobi je dobil dva tisoč lir, toda zadovoljil se je s svoto 700, vse drugo je zopet položil na prejšnje mesto. V isti sobi je spal v zibelki dojenček. Ko je šel vlomilec mimo otroka, ga je poljubil, kajti na licu se mu je poznal črn madež. Vlomilec si je bil namreč s sajami počrnil obraz. Ta mož vsekakor ne more biti vlomilec po poklicu, skoraj gotovo ga je bila nemila usoda dovedla do tega zločina.

BORZNO POROČILO

Trst, 12. januarja 1928.

Amsterdam 759.50-765.50, Belgija 262-266, Francija 74.15-74.45, London 92.10-92.30, New-York 18.86-18.92, Španija 321-327, Švica 363.25-365.25, Atene 24.75, Berlin 447.35-453.35, Bukarešt 11.50-11.90, Praga 55.90-56.20, Ogrska 328-334, Dunaj 264-270, Zagreb 33.15-33.45.

Uradna cena zlata (11. 1.) L 364.95; vojnoodškodninske obvezniče 72.20.

MALI OGLASI

SEŽANA. Dobroznana brivnica K. Pečar se priporoča po sledečih znižanih cenah: britje L 1.20, striženje L 2, ženske L 3, otroke s strojem L 1. Abonementi od L 8 naprej. 38

PIANINO, krasen, koncerten, s tremi pedali, s kovinasto ploščo in krasnim glasom, zajamčen. Plača se lahko z listinami liktorskega posojila ali zakladnicami. Via Solitario 25, III. 40

ZLATARNA Albert Povh
Trst, Via Mazzini 46
Kupuje zlato, srebro in krone. Popravlja in prodaja zlatenino. — Cene zmerne.

ZDRAVNIK
dr. Franc Gruden
ordinira od 1. januarja
v Trstu Via S. Lazzaro 23/II
(zraven kavarne Roma)
od 10.30 do 13
V Nabrežini ordinira samo popoldne
od 14—18 (na lastnem domu)

Tržaška posojilnica in hranilnica
registr. zadruga z omej. poroštvom
uraduje v svoji lastni hiši
ulica Torre bianca 19, I. n.
Sprejema navadne hranilne vloge na knjižice, vloge na tekoči račun in vloge za čekovni promet, ter jih obrestuje
po 4%
večje in stalne vloge po dogovoru.
Sprejema „Dinarje" na tek. račun in jih obrestuje po dogovoru.
Davek od vlog plačuje zavod sam.
Daje posojila na vknjižbe, menice, zastave in osebne kredite.
— Obrestna mera po dogovoru. —
Na razpolago varnostne celice (safe)
Uradne ure za stranke od 8.30 do 13 in od 16 do 18.
Ob nedeljah je urad zaprt.
Štev. telef. 25-67.
Najstarejši slov. denarni zavod

PODLISTEK

Črni lovec

Zgodovinski roman iz kanadske prošlosti (97)

Spisal James Oliver Curwood
Prevel France Magajna.

In potem, ko je bila živalica grozno pretepena in obrcana in se je bila izgubila med množico, so nekateri opazili, da ima črnec roko krvavo, da je kapala kri z nje na tla kakor raz Davidovega hrbta.

Nekaj časa je David imel mir, to je do tedaj, da so dospeli do ulice v Gornjem mestu. Napeti živci so mu pokali in se trgali, sila njegove volje je bila skoro strta, a zdaj si je opomogel zopet in psičkov junaški čin je bil vzrok temu. Omotica, ki mu je objemala možgane, se je zgubila. Glavo je dvignil pokoncu in ni zatrepetala mišica na njem, ko je volovski voz škripal skozi modernejše ulice Gornjega mesta. Tu bodo njegovi prijatelji. Neprikrito ali pa izza zastrtih oken ga bodo gledali. Ko so šli mimo hiše Nancike Lotbiniére, je začel bič padati, toda vsa okna v pročelju so bila tesno zastrta. Bog naj blagoslovi Nanciko Lotbinière! To je bilo njeno sporočilo, s katerim mu je naznanjala, da morda moli zanj, da pa ne bodo njene oči niti oči kateregakoli iz njene hiše gledale njegove sramote.

Strahotne so bile bolečine, ki so mu jih zdaj zadajali zavozlani jermeni biča. Kakor razbeljeno železo so ga žgali skozi meso in kosti in mu dosegali dušo. Vroči plameni so mu uničevali telo, a nezlomljen, kakor Indijanec, je stopal v svojih mukah naprej.

Navzdol po ulici Sant Louis proti velikemu trgu pred guvernerjevo palačo je capljal vol ob ojesu voza. Na tisoče ljudi se je zbralo tu, da vidijo zaključek barbarskega cirkusa, ki se je začel sredi najpreprostejšega prebivalstva na koncu ulice Palais.

Tu, kakor tedaj pri Carbanacu, se bo izigral poslednji prizor bičanja in v tem slučaju bo tu zločinec tudi izobčen iz mesta. David sam se je čudil, ker ne občuti nikake sramote, nikakega znamenja občutja, da je ponižan. Brezbrižno in ponosno je stal, da ni mogel nihče od tisočerih gledalcev uganiti, da omotica zopet objema njegove možgane in da so mu živci napeti do skrajnosti. Stal je tako, da je bil obrnjen proti zapadu in brezmejne planjave in gozdovi so se razprostirali pred njim, ki jih še danes lahko vidi človek, ki stoji na vrhu orjaške quebeške skale. Nič več ni videl množice, ki se je drenjala na trgu, zdaj je gledal in videl le gozdove, svoje ljubljene gozdove, svoj dom. Tam v njih je bilo vse, kar je ljubil na svetu ali pa kar bo od danes naprej ljubil na svetu.

Ni odmaknil oči, ko je bič zopet padel. Nekaj neznanega je priplavalo k njemu iz temnih divjin in ga božalo ter krepilo. Mnoge gledalce je že obhajala slabost, da so se obračali stran, da bi ne videli več strahotnih udarcev, ki jih je delila črna roka, David pa je stal nezlomljen kakor junaški Indijanec in kakor slednji je razmišljal o slavni dediščini, ki mu jo je dalo življenje, o svobodi, ki mu je polnila oči. Navzlic njegovemu neizmernemu pogumu so mu prividi v duši in v očeh začeli polagoma umirati.

In ko je stal tako, razsekanega krvavega hrbta na pekočem, nezasenčenem solncu, s plavolaso glavo še vedno dvignjeno pokoncu, dočim so poslednji udarci biča s povečano besnostjo padali po njem, je dospela Anica St. Denis in ga od notranjega obrobja trga opazila.

Množica se ji je umaknila in ji pustila naprej. Delila se je vsa presenečena pred srdito deklico, ki se je brezobzirno borila skozi. Mnogi so jo spoznali, a vest o njenem prihodu ni potovala tako hitro kakor ona sama, kajti preden je šum razburjenih glasov dosegel Davida, je deklica že prebila kordon vojakov, ki ga je obdajal.

Nekaj trenutkov se je obotavljala, kakor da so se ji oči zatemnile ob pogledu na prizor, ki se ji je nudil. Pogledi gledalcev so bili zdaj sosrednjeni na njej in ne več na črnem sužnju in njegovi žrtvi, ki tega nista še opazila. Bič je še vedno padal in, kakor da hoče črni barbar posebno poudariti poslednje dejanje Bigotove drame, je za vsakim udarcem počil z bičem v zraku, da je odmevalo liki strelom pištole. Njegova kakor ebenovina črna koža, gola do pasu kakor Davidova, se je lesketala v znoju; debeloustni obraz se mu je krivil v napadu veselja, ko je delil poslednje udarce beli koži, ki jo je sovražil. V žarečem siju solnca je bil Davidov hrbet videti še bolj rdeč in ko ga je Anica videla, je kriknila silno in pretresljivo in kakor besna zver planila proti črni pošasti in njegovemu biču.

Ni bil to le krik groze in blaznosti, nego tudi krik jeze in maščevanja. Drobni roki sta vlovili kriveče jermene tako nenadno in hitro, da je strgala bič iz črnčevih rok preden se je poslednji tega sploh zavedel. Ob kriku se je David obrnil in videl bič, ki je švigal zdaj skozi zrak mnogo besneje nego prej, ko je sekal njegovo hrbet. Padal pa je po črnem sužnju, ki je poln groze bežal pred njim. Šumenje med množico gledalcev je postajalo čedalje glasnejše. Bigotov rabelj se je spodteknil in padel na tla. Anica ga je dohitela in ga bičala neusmiljeno po obrazu, da je tulil od bolečin.